

Fris-Nytt 4/2024

Fris-Nytt 4/2024

Innehåll:

- ↳ **Ordförande har ordet**
- ↳ **Fris höstmöte**
- ↳ **Firanden den 6 november**
- ↳ **Isländsk kulturfest**
- ↳ **Föreningsrapport från hösten**
 - *Medelpadföreningens årliga surströmmingsfest*
- ↳ **Information om stipendiefonder**
 - *Gunvor Plantings stiftelse*
 - *Finlandssvenska kulturfonden i Sverige*
- ↳ **Julrecept**
 - *Morotslåda från Marthas kokbok*
- ↳ **Kalendarium se fris.nu**

Ordförande har ordet

Det känns som om denna höst har passerat snabbt, och julen står nu för dörren om några dagar. Fris styrelse har under hösten arbetat vidare på den nya föreningen, idén som lanserades under höstmötet förra året. Arbetet med bokprojektet fortsätter likaså och vi är i startgruperna med att lansera en kvinnokommitté med syfte att bland annat ta oss an frågor som rör kvinnor och frågor som den svenska regeringen riktar mot de nationella minoriteterna, där vi finlandssvenskar inte ingår. Vi följer samhällsdebatten i Sverige och Finland och deltar om möjligt. Viktiga frågor anknutna till Finland är den nya medborgarskapslagen, frågan om tioårig giltighetstid för finskt pass, förslaget om ändring till folkpensionslagen.

Året brukar avrundas med festligheter. Utöver att delta i firandet av Svenska dagen i Helsingfors var jag och vice ordförande Monica Eckermalm bjudna till ambassadörens residens på mingel för att fira Finlands 107 år som ett självständigt land. Styrelseledamot Jim Jormanainen

gjorde oss sällskap. Det är alltid en stor ära att få inbjudan och delta i firandet av denna oerhört betydelsefulla dag och då få möjligheten att prata med både ambassadören och de andra inbjudna gästerna.

Nu vill jag tacka er alla i föreningarna för gott samarbete under året och önskar er å hela Fris styrelses och kansliets vägnar en riktigt God jul och ett Gott Nytt År!

Förbundsordförande Carita Haaksi

Fris höstmöte

Foto: Fris

Den 19–20 oktober genomfördes Fris höstmöte i Stockholm. På lördagen var det elva personer som gick på studiebesök i riksdagshuset, på initiativ av tidigare förbundsordförande Jack Stenberg.

Det var trevligt att få se rummen, salarna och gångarna i verkligheten. Porträtten och bysterna på tidigare statsministrar med flera ser man sällan på TV eller i sociala medier.

Söndagen var konferensdag och förutom att förbundet och föreningarna berättade om läget och vad som gjorts hölls två givande föreläsningar. **Anna-Karina Bogren** från Sverigefinländarnas arkiv berättade om deras arbete, det finlandssvenska material som finns där och om arkivering.

Foto: Fris

Språkvetaren **Martin Persson** (bilden) berättade om skillnaderna i uttal mellan finlandssvenska och uttal i Sverige. Det var i sin helhet två lyckade höstmötesdagar.

Firanden den 6 november

Några av förtjänstmedaljörerna 2024. Foto: Fris

I november deltog förbundsordförande Carita Haaksi vid utdelningen av Svenska Folktingets förtjänstmedaljer i samband med firandet av **Svenska dagen** i Helsingfors.

Folktingets ordförande Henrik Wickström hade ett bra välkomsttal och lyfte upp viktiga frågor för svenskspråkiga innan tolv förtjänstmedaljer delades ut.

Medaljen utdelas årligen åt personer som gjort betydande insatser för den svenskspråkiga befolkningen och den svenska kulturen i Finland. Tillställningen avslutades med mingel.

Foto: Fris

Fris kansli hade öppet hus under eftermiddagen den 6 november och bjöd på kaffe, finlandssvensk musik och bullalängd **Finlandssvenskarnas dag** till ära.

Isländsk kulturfest

Foto: Fris

Styrelseledamot Tina Stoor och förbundsordförande Carita Haaksi

närvarade den 13 november vid den isländske ambassadören Bryndis Kjartansdóttirs residens.

Tillfället var ett samarbete med svensk-isländska samarbetsfonden och Föreningen Norden, som bjudit in till avslutningen av isländska kultur dagar i Sverige. Finlandssvenske Fredrik Furu samtalande med isländska författaren Yrsa Sigurðardóttir, svenske fotografen och konstnären Erik Berglin och isländska sångerskan Anna Gréta. En väldigt intressant kväll med många nya och starka intryck.

Foto: Fris

Föreningsrapport från hösten

- Medelpadföreningens årliga surströmmingsfest

Bertel Engman hälsar välkommen.

Lördagen den 14 september hade Föreningen Finlandssvenskar i Medelpad sin årliga surströmmingsfest. Tf. ordförande Bertel Engman hälsade alla välkomna och berättade om föreningens historia och verksamheter genom åren.

Vi hade vänner med oss, så det blev en bra uppslutning av surströmmingsätare och jättefina vinster i lotteriet, ett väldigt uppskattat moment. Vi avslutade kvällen med olika tävlingar uppdelade på två lag.

Det bästa laget vann ära och berömmelse.

Text och foto: Maj Nyby

Information om stipendiefonder

- Gunvor Plantings stiftelse

Stipendiater på plats den 6 december. Foto: Fris

På självständighetsdagen den 6 december avslutade Samfundet Sverige-Finland sitt 100-årsjubileum och i programmet ingick

att dela ut stipendier ur **Gunvor Plantings stiftelse**. Varje år sedan slutet av 1990-talet delar stiftelsen ut stipendier till finländska eller åländska ungdomar som studerar i Sverige. Stiftelsen tillkom tack vare en generös donation i Gunvor Plantings testamente. Fris har en plats i styrelsen som bedömer vem som årligen ska premieras. Fris hedersordförande Håkan Lönnqvist gör, sedan flera år, ett utomordentligt arbete i styrelsen, som årligen får in många ansökningar.

Fris gratulerar alla tolv stipendiater, som delar på totalt 260 000 kronor.

- ☆ Alexander Warg, från Karleby, studerar medicin i Umeå
- ☆ Amanda Sandström, från Helsingfors, studerar sång i Malmö
- ☆ Carmela Lönnqvist, från Helsingfors, studerar kammarmusik vid KMH Campus Edsberg
- ☆ Dana Cohen, från Åland, studerar juridik på Göteborgs universitet
- ☆ Fredrik Lindström, från Helsingfors, läser på magisternivå på Chalmers i Göteborg
- ☆ Ida Kojo, från Hangö, läser magister i företagsekonomi i Stockholm
- ☆ Jennifer Honkala, från Vasa, studerar på tandläkarprogrammet i Umeå
- ☆ Ksenia Timoshenko, från Nykarleby, studerar till socionom i Göteborg
- ☆ Oliver Sandberg, från Grankulla, studerar ekonomi i Lund
- ☆ Olivia Andersson, från Borgå, läser till logoped i Umeå
- ☆ Olivia Jansson, från Åland, studerar juridik i Uppsala
- ☆ Sandra Malka, från Vasa, studerar medicin i Umeå
- ☆ Tova Lindqvist, från Åland, studerar på tandläkarprogrammet i Malmö

- *Finlandssvenska kulturfonden i Sverige*

FSKS är förvaltare av två fonder, **Tor Fors stipendiefond** och **Harry Holmströms stipendiefond**.

Syftet med Tor Fors stipendiefond är att genom utdelning av stipendier erbjuda finlandssvenskar i Sverige, verksamma inom finlandssvenskt föreningsliv, studier i och kontakter med Finland inom kulturens område.

Syftet med Harry Holmströms stipendiefond är att främja finlandssvenskt kulturarbete i Sverige. Instiftaren har särskilt angett att yrkesutbildning för unga ritare, grafiker och reklamtekniker ska stödjas.

Läs mer om FSKS och ladda ned ansökningsblanketter [här](#).

Utöver att söka stipendier kan inbetalningar till fonderna göras både för glädje och sorg.

Donationer tas tacksamt emot, man kan donera sin kvarlåtenskap till någon av fonderna.

Gåvor sätts in på FSKS bankgiro med nummer 5689–3845

– ange om gåvan ska gå till Harry Holmströms eller Tor Fors stipendiefond.

Julrecept

- *Morotslåda från Marthas kokbok*

Ingredienser

- 1 dl risgryn
- 4 dl vatten
- 4 dl mjölk
- 400–500 g morötter
- 1 ägg
- Salt, vitpeppar
- 1 msk smör

Så gör du

1. Koka en vanlig risgrynsgröt.
2. Ansa och skala morötterna, koka dem i saltat vatten och passera dem eller mal dem med kvarn.
3. Blanda ner morötter, ägg och kryddor i gröten. Smaksätt.
4. Fyll massan i en smord form och grädda den i 200 graders ugn.

Besök [Marthaförbundets hemsida](#) för fler juliga recept och inspiration till julbordet!

Välkommen till Fris

Besök: Bellmansgatan 15 NB, Stockholm

Mejl: kansli@fris.nu

Mobil/SMS: +46 (0)72–329 31 31

Förbundsordförande: Carita Haaksi

Mejl: ordforande@fris.nu

Mobil/SMS: +46 (0) 70–710 84 17

Instagram: @fris.nu

Facebook/Messenger:

@finlandssvenskarnasriks

Hemsida:

www.fris.nu

Finlandssvenskarnas riksförbund i Sverige, Fris, är centralorganisationen för finlandssvenska ideella föreningar som är verksamma i Sverige. Fris grundades 1969 och idag har förbundet cirka 790 medlemmar fördelade på 13 föreningar runt om i landet som alla arbetar för att främja finlandssvensk kultur och finlandssvenska intressen i Sverige och Finland. Fris bedriver informationsverksamhet för ökad kunskap hos Sveriges befolkning om finlandssvenskarna genom att anordna och delta i olika slags kultur-, samhälls- och fritidsaktiviteter samt samarbeta med och påverka organisationer och myndigheter i Sverige och Finland.